

ቀውዒ

(Fall)

ንወቕታታት ዚኸውን ንጥፈታት ምዝርራብ

(Talking activities for the seasons)

ኣብ ቀውዒ መዓልታት ዝሓጸረን ቍኡብ ዝሓልን እኳ እንተ ኹነ ኣብ ደገ ንምዃን ግን ጽቡቕ ግዜ እዩ። ናብ መናፈሻ ብእግርኻ ምኻድ ወይ ኣብ ቀጽሪ ምጽዋት ብዛዕባ ኮነታት ኣየርን ወቕትን ኣብ ደገ ምንባርን ንኸትመሃር ዜኸእል ብሉጽ መገዲ እዩ። ከም መዓልቲ ምስጋና፣ ሃሎዊን፣ ዲዋሊ፣ ወይ መዓልቲ ዝኸሪ ዝኣመሰለ ኣብ ቀውዒ ዜጋጥም ፍጻመታት ብሓባር ግዜ ንኸተሓልፍን ንኸትመሃርን ኣጋጣሚ እዩ። ብዙሓት ቁልዑ ኣብ ቀውዒ መዋእለ ህጻናት ወይ ቤት ትምህርቲ ይጅምሩ። ብዛዕባ እቲ እትገብሮ ንጥፈታትን ብኸመይ ከም እትሰርሖን ስለምንታይን ተዘራረብ።

ውሉድካ ንኺመሃር ምእንቲ ኺሕግዞ ነዚ ንጥፈታትን መዝሙራትን መጻሕፍትን ኢደ-ጥበብን ፈትኖ። ምስ ውሉድካ ቦቲ ኣብ ቤትካ እትጥቀመሉ ቛንቋ ወይ ቋንቋታት ተዘራረብ፣ ኣንብብን ዘምርን።

ኣብ ደገ ምዝንጋዕ

(Fun outside)

ብኣቕጽልቲ ተጻወቱ

(Play with leaves)

ብሓባር ኣቕጽልቲ ኣጽርዩ፣ ብሓባር ተጻወቱ።

- ከትጎደን ከትዘልልን እትኸእል ዓብዩ ኮምራ ኣቕጽልቲ ግበር።
- ኣብ ግዳም ዚርከብ መጻወቲታት ኣብ ኣቕጽልቲ ሕብኡ እም ድለይዎ።
- ከም ጸጉርኻ ወይ ጫማኻ ዝኣመሰሉ ኣቕጽልቲ ኣበይ ከም እተጣበቐ ተዘራረብ።

ኣቕጽልቲ ኣክቡ እም ብዛዕባኦም ተዘራረቡ።

- ግለጻም። ብዛዕባ እቲ እትርእዩ ቅርጽን ሕብሪን ተዘራረቡ።
- ኣብ ልዕሊኦም ከትረግጹ ኸለኻ ብዛዕባ እቲ እትሰምዖ ድምጺ ተዘራረቡ።
- ከም ደረቕ ወይ ርሑስ ኮይኑ ዚስምዖም ስምዒት ተዘራረቡ።

ንጥፈታት

(Activities)

ናብ ቤት ትምህርቲ ምምለስ

(Back to school)

ውሉድካ ኣብ መዋእለ ህጻናት ድዩ ወይስ ቅድመ ትምህርቲ ዘሎ? ናብ ቤት ትምህርቲ ዝኸዱ ዓበይቲ ቁልዑ ኣለዉኻ ወይ ካልኣት ቁልዑ ትፈልጡ ዲኹም?

- ናብ ቤት ትምህርቲ ብኸመይ ኪኸዱ ኸም ዚኸእሉ ተዘራረቡ፣ ንኣብነት ብእግሪ ምኻድ ኣውቶቡስ ምውሳድ ወይ ብማኪና ምኻድ።
- ንውሉድካ ሓገ/ሓብቱ ናብ ቤት ትምህርቲ ምስ ከደ ብዛዕባ እቲ ዜጋጥም ለውጢ ኣዘራርቡ።
- መዋእለ ህጻናት፣ ጉጅለታት ጸወታ ከምኡውን ጉጅለታት ማሕበረሰብ ወይ ቤተ-ክርስትያን ከም ቤት ትምህርቲ ምዃኖም ግለጹ።
- ደቅኻ
- ቦታ መዓልቲ እቲኣ ኣብ መዋእለ ሕጻናት ወይ ኣብ ቤት ትምህርቲ እንታይ ከም ዝገበሩ ንገሩኻ።

በዓላት ቀውዒ
(Fall festivals)

- ኣብ ብምሉእ ቀውዒ ኣብ ከባቢኻ ብናጻ በዓላት ርክ። ናይ ማሕበረሰብ ማእከላት ናይ ኣምልኾ ቦታታት ከምኡውን ንግዳዊ ትካላት ሙብዛሕትኡ ግዜ በዓላት ቀውዒ ዱባ ምእካብ ዕዳጋታት ሓረስቶት ከምኡውን ምስ ቀውዒ እተተሓሓዘ ኻልእ ንጥፊታት ስድራ ቤት የዳልዉ እዮም።
- ቁልዑ ጸወታታት ኪጸወቱ ምግቢ ኺረኽቡ ከምኡውን ካብ ሓድሽ ተመክሮታት ኪመሃሩ ይኸእሉ እዮም። ብዛዕባ እቲ እትርእዮን እትገብርዎ ነገራትን ተዘራረቡ።

መዝሙራትን ህርመታትን
(Songs and rhymes)

ምዝማር ውሉድካ ሓድሽ ቃላት ንኺመሃር ዜኸእል ጽቡቕ መገዲ እዩ። ምስቲ መዝሙር ዚተሓሓዝ ተግባራት ግበር። ካብ ባህልኻ ወይ ካብ ቀላልዕነትካ እተወስደ መዝሙራትን ግጥምን ዘምር ወይ ከኣ ነቲ እትፈልጦ ዜማታት ሓድሽ ቃላት ብምጽሓፍ ኣዳልዎ።

መዝሙራትን ህርመታትን ክትመሃር ትደሊ ዲኻ?
(Want to learn songs and rhymes?)

- ኣብ ቤተ-መጻሕፍቲ ወይ ኣብ ማእከል ማሕበረሰብ ምስ ናይ ወለድን ውሉድን ጉጅለ ወይ ናይ ሙዚቃ ክፍሊ ተጸምበር።
- መዝሙራት ኣብ ኢንተርነት ድለ። ነታ መዝሙር ተምሃር እም ምስ ውሉድካ ዘምሮ። ንኣሽቱ ቁልዑ ኣብ ክንዲ ኣብ ስክሪን ኣብ ክንዲ ዚርእዩ ምስ ሰባት ብምርኻብ እዮም ዚመሃሩ።

ኢደ ጥበብ
(Crafts)

ዑፍ ቱርኪ ሰኣሉ
(Make a turkey)

- ኢድ ውሉድካ ኣብ ወረቐት ኣቐምጦ።
- ነቲ ዓባይቶ ኣብ ርእሲ ቱርኪ ኣጸብዕቲ ድማ ናብ ክንቲት ግበር።
- ኣዲንቲ፣ መትኩብን ሕንጥልጥልን ወስኹ።
- ብዝደለኻዮ መገዲ ሕብሪ ሕብሪ ግበረሉ።

ኣቕጽልቲ ትርኢት
(Leaf scene)

- ናብ ደገ ወጺእካ ዝወደቐ ኣቕጽልቲ ኣክብ።
- ነቲ ኣቕጽልቲ ኹነ ተወሳኺ ቕርጽጽ ከም ዕንጨይቲ ወይ ጽሕዲ ዝኣመሰለ ቕርጽጽ ኣብ ወረቐት ኣጣቐቐ።
- ከም ኣእዳውን ኣኢጋርን ዝኣመሰለ ዝርዝር ነገራት ንምውሳኽ ምልክት ተጠቐምካ ነቲ ኣቕጽልቲ ናብ ቅርጺ ሰባት ወይ ኣንስሳታት ቀይሮ። ንውሉድካ ምስ መምህሩ ፈታዊኻ ወይ ኣባል ስድራ ቤትካ ብዛዕባ ስእልታቱ ኺካፍልን ኪዘረብን ዓድሞ።

መጽሐፍቲ

(Books)

መጽሐፍትን ኤለክትሮኒካዊ መጽሐፍትን ንምርካብ ናብ ህዝባዊ ቤተ-መጻሕፍቲ ኺድ። ብጃንቋኻ እተዳለወ መጽሐፍቲ ሕተት። ንዝኾነ ይኹን መጽሐፍ ተጠቂምካ ብዛዕባ ስእልታት ክትዛረብ ወይ ከኣ ናይ ገዛእ ርእሰኻ ዛንታ ክትጽሕፍ ትክእል ኢኻ።

ከተንቡብ ከለኻ ንተገዳስነት ውሉድካ ሰዓብ። ገጻት ክትዘልል ነቲ ዛንታ ክትቅይሮ ወይ ብዛዕባ እቲ ስእልታት ብሓባር ክትዘራረብ ትክእል ኢኻ።

ንዝያዳ ሓበሬታ ነዚ QR ኮድ ስካን ግበሩ ወይ ድማ ኣብዚ ዝስዕብ ሞርባብ ሓበሬታ ተወከሱ፤

myhealth.alberta.ca/Topic/Pediatric-Rehabilitation/Pages/Talk-Box-Tigrinya.aspx

ካባይ ሓገዝ ክትረክብ ትክእል

(Where to get help)

ናይ ዘረባን ቋንቋን ፓቶሎጂስት ክሕግዙ ይክእሉ።

ኣብ ahs.ca/pedrehab ብዝያዳ ኣንብብ።

እዚ ጽሑፍ እዚ ንምኽሪ ብቐዕ በዓል ሞያ ጥዕና መተካእታ ኣይኮነን። እዚ ጽሑፍ ንኣፈሻዊ ሓበሬታ ጥራይ ዝዓለመ ኮይኑ "ከምዘለዎ"፣ "ከምዝኾኖ" ብዝብል መሰረት እዩ ዝቐርብ። ዋላ እኳ ቅንዕነት ናይቲ ሓበሬታ ንምርግጽ ርትዓዊ ጻዕርታት እንተተገብረ፣ Alberta Health Services (ኣገልግሎት ጥዕና ኣልበርታ) እዚ ሓበሬታ ንኣዲ ዝተፈልየ ዕላማ ወይ ኩነታት ብዝምልከት ንልክዕነት፣ ተኣማንነት፣ ምሉእነት፣ ተግባራዊነት ወይ ብቐዓት ዝኾነ ይኹን ውክልና ወይ ውሕስነት፣ ብተዘዋዋሪ ወይ ብሕጋዊ መገዲ ኣይህብን እዩ። Alberta Health Services ንኣጠቓቕማ እዞም ንዋት፣ ከምኡ'ውን ካብ ከምዚ ዓይነት ኣጠቓቕማ ንዝፍጠር ዝኾነ ይኹን ክሲ፣ ተግባራት፣ ጠለባት ወይ ክስታት ኩሉ ተሓታትነቱ ብግልጺ የልዕል።